

Strasbourg, 29.5.2018
COM(2018) 372 final

2018/0197 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu

{SEC(2018) 268 final} - {SWD(2018) 282 final} - {SWD(2018) 283 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Komisija je 2. maja 2018 sprejela predlog naslednjega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027¹. Ta vključuje Evropski sklad za regionalni razvoj (v nadaljnjem besedilu: ESRR) in Kohezijski sklad.

Upravna poenostavitev je bila v Razmisleku o prihodnosti financ EU opredeljena kot glavni cilj, kakor tudi naknadna ocena in javno posvetovanje. Izkušnje kažejo, da so pravila zapletena in razdrobljena, kar povzroča nepotrebno breme za upravljavce programov in končne upravičence.

Za omogočanje skladnosti² z drugimi politikami EU v okviru deljenega upravljanja pravila o dostavi in izvajanju ESRR in Kohezijskega sklada ureja, kolikor je mogoče, uredba o skupnih določbah. S tem so določene skupne določbe za sedem skladov z deljenim upravljanjem na ravni EU:

- KS: Kohezijski sklad
- ESPR: Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo³
- ESRR: Evropski sklad za regionalni razvoj
- ESS+: Evropski socialni sklad plus⁴
- AMIF: Sklad za azil in migracije⁵
- SNV: Sklad za notranjo varnost⁶
- IUMV: instrument za upravljanje meja in vizume⁷

Da se omogoči skladnost s programom Obzorje Evropa, se bo slednji osredotočil na „evropsko odličnost“ (ustvarjanje in izkoriščanje novega znanja), medtem ko se bo ESRR osredotočil na „regionalni pomen“ (razširjanje obstoječega znanja in tehnologij tja, kjer so potrebni, pri čemer se lokalno vgradijo prek strategij pametne specializacije).

Da se omogoči skladnost z instrumentom za povezovanje Evrope (IPE), obstajata večja sinergija in dopolnjevanje, kjer se bo IPE osredotočil zlasti na „jedrno omrežje“, medtem ko bosta ESRR in Kohezijski sklad zagotavljala podporo tudi za „celovito omrežje“, vključno z zagotavljanjem regionalnega in lokalnega dostopa do njega ter prometnimi povezavami v urbanih območjih.

Za poenostavitev in razjasnitev zakonodaje ta uredba opredeljuje določbe, ki se uporabljajo za ESRR in Kohezijski sklad; slednji posreduje v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“, ESRR pa v okviru cilja „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg).

Vendar pa zaradi posebne narave programov v okviru cilja „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg), ki vključujejo več držav članic in tretje države, posebna uredba o

¹ COM(2018) 322 final z dne 2. maja 2018.

² Za celovitejšo razpravo o sinergijah, skladnosti in usklajenosti z drugimi politikami EU glej oceno učinka.

³ [Sklic].

⁴ [Sklic]; razen programa Unije za zaposlovanje in socialne inovacije ter zdravstvenega programa Unije.

⁵ [Sklic]; le komponente deljenega upravljanja.

⁶ [Sklic].

⁷ [Sklic], razen programa za opremo za carinsko kontrolo.

cilju „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg) določa posebna pravila, ki dopolnjujejo pravila iz uredbe o skupnih določbah in te uredbe.

V tem predlogu je za datum začetka uporabe določen 1. januar 2021, pripravljene pa so za Unijo s 27 državami članicami v skladu z uradnim obvestilom, ki ga je Evropski svet prejel 29. marca 2017, o nameri Združenega kraljestva, da na podlagi člena 50 Pogodbe o Evropski Uniji izstopi iz Evropske unije in Euratoma.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

Ukrepanje EU je upravičeno na podlagi člena 174 Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU): „Unija [...] razvija in izvaja tiste svoje dejavnosti, ki vodijo h krepitvi njene ekonomske, socialne in teritorialne kohezije. Unija si še posebno prizadeva zmanjšati neskladje med stopnjami razvitosti različnih regij in zaostalost regij z najbolj omejenimi možnostmi.“

Cilji ESRR so določeni v členu 176 PDEU: „Evropski sklad za regionalni razvoj je namenjen pomoči pri odpravljanju največjih razvojnih neravnovesij v regijah Unije, tako da sodeluje pri razvoju in strukturnem prilagajanju razvojno zaostalih regij in pri preobrazbi nazadujočih industrijskih regij.“

Cilji Kohezijskega sklada so določeni v členu 177 PDEU: „Kohezijski sklad, ustanovljen po enakem postopku, zagotavlja finančne prispevke za projekte na področju okolja in vseevropskih omrežij v okviru prometne infrastrukture.“

Člen 174 PDEU poleg tega določa namenjanje posebne pozornosti podeželju, območjem, ki jih je prizadela industrijska tranzicija, in regijam, ki so hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer, kot so najsevernejše regije z zelo nizko gostoto prebivalstva, ter otoškim, čezmejnimi in gorskimi regijam.

Člen 349 PDEU določa sprejetje posebnih ukrepov za upoštevanje strukturno pogojenih socialnih in gospodarskih razmer v najbolj oddaljenih regijah, ki jih še otežujejo specifični pogoji, ki močno ovirajo razvoj.

Subsidiarnost in sorazmernost

V oceni učinka⁸ so bili ugotovljeni različni razlogi, zakaj ukrepi na ravni EU dodajo vrednost ukrepanju na nacionalni ravni. Ti vključujejo:

- v številnih državah predstavljata ESRR in Kohezijski sklad vsaj 50 % javnih naložb – te države članice sicer ne bi imele **finančnih zmogljivosti za takšne naložbe**,
- obstaja znaten potencial **učinkov prelivanja** prek nacionalnih in regionalnih meja, na primer za naložbe v inovacije ter mala in srednja podjetja. EU ima pomembno vlogo pri zagotavljanju, da se takšni učinki prelivanja uresničijo in da se prepreči nezadostno vlaganje. Poleg tega morajo biti naložbe oblikovane tako, da čim bolj povečajo učinke prelivanja,
- v večini regij, vključno z bolj razvitimi, **strategije pametne specializacije** (RIS3) pomenijo skladen strateški okvir za naložbe ter prinašajo visoko dodano vrednost. Te je sprožilo strateško načrtovanje, ki se zahteva za podporo iz ESRR, in ustrezni predpogoj. Dejansko se prednosti teh strategij zdijo najvišje v najbolj razvitih regijah (zlasti v nordijskih državah, Avstriji, Nemčiji, državah Beneluksa in Franciji),

⁸ Za več informacij glej priloženo oceno učinka SWD(2018) 282, in sicer poglavje 3.1 o subsidiarnosti in dodani vrednosti ESRR in Kohezijskega sklada.

- **spodbujanje prednostnih nalog EU**, vključno s strukturnimi reformami trga dela ter politikami in programi prometa, okolja, prilagajanja podnebnim spremembam in njihove blažitve, energetike, šolstva ter sociale, pa tudi modernizacijo uprave,
- ESRR in Kohezijski sklad zagotavljata **oprijemljive rezultate na področjih, ki so pomembna za evropske državljane** – „Proračun EU pomaga uresničevati to, kar je za Evropejce pomembno“⁹. Pomoč regijam pri prilagajanju na izzive globalizacije, ustvarjenih 420 000 delovnih mest in podprtih 1,1 milijona MSP¹⁰, odpravljanje revščine v mestih – vse to so prednostne naloge za Evropejce. Opozoriti je treba, da so mnogi od teh rezultatov opazni zlasti zunaj kohezijskih držav.

Poleg tega so izbire politike iz uredbe sorazmerne med drugim iz naslednjih razlogov:

- deljeno upravljanje: programov Evropska komisija ne upravlja neposredno, ampak se izvajajo v partnerstvu z državami članicami,
- skupna pravila (povezane uredbe o skupnih določbah in te uredbe) so precej enostavnejša in bolj konsolidirana kot v prejšnjem obdobju.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

Naknadno ocenjevanje

Glede strategije, prednostnih nalog in učinka politike je bilo pri naknadnem ocenjevanju ugotovljeno naslednje:

- podpora MSP ima potencialno pomemben učinek. Vendar bi bilo treba podporo bolj osredotočiti na pomoč dinamičnim MSP pri rasti, na strategije pametne specializacije in na pomoč regijam, da napredujejo v gospodarski verigi, namesto da poskušajo ohraniti gospodarstvo iz preteklih let,
- nekatere dejavnosti imajo običajno manjši učinek, na primer podpora velikim podjetjem (najučinkovitejša strategija za privabljanje velikih podjetij ni s finančnimi pobudami, ampak z izboljšanjem lokalnih razmer, na primer lokalnega poslovnega okolja itd.). Podobno so tudi naložbe v letališča manj uspešna – tehni razlogi obstajajo samo za najbolj oddaljene regije,
- visoka dodana vrednost prispevkov na področjih, kot so nizkoogljično gospodarstvo, trajnostni razvoj mest in regionalno sodelovanje.

Ta vprašanja so se upoštevala v sedanji uredbi o ESRR in Kohezijskem skladu, ki:

- ohranja tematsko osredotočenost, pri čemer so glavne prednostne naloge: podpora inovacijam, digitalnemu gospodarstvu in MSP, ki se zagotavlja v okviru strategije pametne specializacije; nizkoogljično in krožno gospodarstvo v skladu s skupno zavezo v višini 25 % za podnebni cilj,
- navaja seznam dejavnosti, ki se ne podpirajo, vključno z neposredno podporo velikim podjetjem, letališki infrastrukturi (zunaj najbolj oddaljenih regij) in nekaterim operacijam ravnanja z odpadki (npr. odlagališča odpadkov),
- nadalje razvija regionalno sodelovanje in trajnostni razvoj mest.

⁹ Glej Razmislek Komisije o prihodnosti financ EU:

https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-future-eu-finances_sl.

¹⁰ Ciljne vrednosti za obdobje 2014–2020.

Poleg tega je bilo v okviru naknadnega ocenjevanja pridobljenih več izkušenj v zvezi s sistemom izvajanja (vključno s poenostavitvijo, prožnostjo, finančnimi instrumenti). Te se upoštevajo v uredbi o skupnih določbah.

Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi

Odrto javno posvetovanje je potekalo od 10. januarja do 9. marca 2018. Posvetovanje je zajelo kohezijsko politiko, tj. ESRR in Kohezijski sklad v povezavi z ESS.

- v zvezi z najpomembnejšimi izzivi je največji delež (94 % anketirancev) opredelil „zmanjševanje regionalnih razlik“ kot zelo pomembno ali precej pomembno, ki mu je sledilo „zmanjševanje brezposelnosti, kakovostna delovna mesta in mobilnost delovne sile“ ter „spodbujanje socialnega vključevanja in boja proti revščini“ (91 %),
- za najbolj uspešno obravnavan izziv je veljalo „spodbujanje raziskav in inovacij“ (za 61 % anketirancev), sledilo pa mu je „teritorialno sodelovanje“ (59 %),
- približno 76 % anketirancev je menilo, da skladi v veliki ali precej veliki meri prinašajo dodano vrednost, manj kot 2 % pa sta menila, da nimajo nobene dodane vrednosti,
- med razlogi, ki preprečujejo doseganje ciljev, so za daleč najpomembnejšo oviro veljali zapleteni postopki (86 %), sledili pa so jim postopki revizije in kontrole (68 %) ter pomanjkanje prožnosti za odzivanje na nepredvidene okoliščine (60 %),
- kar zadeva poenostavitve, je bila najpogostejša izbira „manj številna, jasnejša in krajša pravila“ (90 %), ki ji je sledila „uskladitev pravil med skladi EU“ (79 %) in „večja prožnost“ v smislu dodeljevanja sredstev zunaj kot znotraj programskega območja (76–77 %).

Pri odgovorih na odprta vprašanja so anketiranci na splošno močno podprli:

- kohezijsko politiko za vse regije (pri čemer je še naprej poudarek na manj razvitih regijah),
- inovacije v politikah, vključno s strategijami pametne specializacije in pametnimi naložbami na splošno,
- nadaljevanje in razvoj tematske osredotočenosti,
- osredotočenost na lokalne izzive (zlasti trajnostni razvoj mest),
- medregionalno sodelovanje, zlasti čezmejno in po vsej Evropi. Sodelovanje na ravni EU je bistveno za pametno specializacijo – inovacije v visokotehnoloških sektorjih so pogosto odvisne od izmenjav med grozdi ali vozlišči znanja po vsej Evropi in prelivanja zaradi njihovega sodelovanja.

Ta vprašanja se obravnavajo v uredbi o ESRR in Kohezijskem skladu, ki:

- se še naprej osredotoča na odpravljanje regionalnih razlik in izzive, s katerimi se soočajo regije v Evropi,
- nadaljuje in spodbuja tematsko osredotočenost na pametno rast prek strategij pametne specializacije ter na nizkoogljično in krožno gospodarstvo,

- ohranja podporo medregionalnemu sodelovanju, ki ga razširja na pametno specializacijo,
- spodbuja lokalni razvoj na podlagi celostnih teritorialnih in lokalnih strategij ter spodbuja trajnostni razvoj mest in krepitev zmogljivosti na tem področju.

Poleg tega bo uredba o skupnih določbah določila okvir, v katerem bosta ESRR in Kohezijski sklad:

- poenostavila zapletene postopke, povezane z ESRR in Kohezijskim skladom,
- povečala prožnost pri odzivanju na nove izzive,
- uskladila pravila med različnimi zadevnimi skladi EU.

Ocena učinka

Ta predlog je podprt z oceno učinka. Vendar pa se glavne možnosti in najprimernejša možnost lahko dokončno oblikujejo in ekonomski učinek oceni šele, ko se sprejme sklep o finančnih sredstvih in mehanizmu za dodeljevanje.

Možnosti zadevajo 7-odstotno zmanjšanje proračuna, in sicer:

- možnost 1: zmanjšanje na vseh področjih,
- možnost 2: zmanjšanje prispevka za bolj razvite regije,
- možnost 3: ohranjanje podpore na ključnih področjih (tematska osredotočenost) in zmanjšanje na drugih področjih.

Možnost 3 je najprimernejša možnost, med drugim zaradi naslednjih razlogov:

- za ohranjanje osredotočenosti na področja z največjo dodano vrednostjo EU, kjer dokazi, pridobljeni z oceno, kažejo, da je imela politika največji učinek,
- številni največji izzivi (globalizacija in gospodarska preobrazba, prehod v nizkoogljično in krožno gospodarstvo, okoljski izzivi, migracije in območja revščine v mestih) vse bolj vplivajo na številne regije v EU, vključno z bolj razvitimi. Naložbe EU so nujne, so pa tudi znak solidarnosti,
- ohranjanje kritične mase – naložbe v bolj razvite regije so že majhne na prebivalca,
- velika večina zainteresiranih strani iz javnega posvetovanja podpira ESRR v vseh regijah. Ta scenarij zagotavlja tudi boljšo prepoznavnost sredstev kohezijske politike v vseh državah članicah.

Poročilo je bilo dvakrat predloženo Odboru za regulativni nadzor in je vsebovalo naslednje pripombe:

Mnenje Odbora za regulativni nadzor	Kako je bilo obravnavano
<p>Prvi krog: negativno mnenje</p> <p>(1) Poročilo ne obravnava posledic zmanjšanja zmogljivosti financiranja ESRR in Kohezijskega sklada.</p> <p>(2) Poročilo ne pojasnjuje, kako bi spremenjeni cilji in merila za dodeljevanje</p>	<p>(1) 10-odstotno zmanjšanje financiranja je predvideno v oddelku 3.2, pri čemer se uporabijo tri različne možnosti.</p> <p>(2) Besedilo in grafi v oddelku 3.2 prikazujejo, kako bi bil program</p>

<p>preusmerila program.</p> <p>(3) Ne upošteva morebitnih (pod)možnosti za geografsko pokritost, regionalno upravičenost in možnosti za dodeljevanje finančnih sredstev iz ESRR/Kohezijskega sklada.</p> <p>(4) Poročilo ne preuči dovolj posledic sprememb mehanizmov izvajanja.</p>	<p>preusmerjen v okviru različnih možnosti.</p> <p>(3) Tri možnosti za geografska in tematska dodeljena sredstva so opisane v oddelku 3.2 z navedbo glavne vrstice za preusmeritev.</p> <p>(4) Poglavlje o mehanizmih izvajanja je bilo razvito v skladu z zahtevami Odbora za regulativni nadzor (glej oddelek o pripombi 8 spodaj).</p>
<p>Drugi krog: pozitivno mnenje z naslednjimi pridrčki:</p> <p>(1) Vsebina in posledice najprimernejše možnosti (tematska osredotočenost) niso dovolj jasne. Revidirano poročilo ne zagotavlja zadostnih dokazov, da bo tematska osredotočenost prispevala k zmanjšanju regionalnih in nacionalnih razlik.</p> <p>(2) V poročilu niso navedeni prihodnji načini za izvajanje „Berlinskega postopka“ za dodeljevanje finančnih sredstev in razlogi za to, da se alternativne možnosti ne obravnavajo.</p> <p>(3) Poročilo ne opisuje področja uporabe in možnih učinkov evropskega čezmejnega mehanizma.</p> <p>(4) Poročilo ne pojasnjuje skladnosti/dopolnjevanja med ESRR/Kohezijskim skladom in novim programom za podporo reformam.</p>	<p>(1) Vsebina vseh možnosti je navedena na straneh 28 in 29, tabelarni prikaz primerjave pa je v tabeli 7. Na sliki 5 je predstavljen tematski učinek najprimernejše možnosti po državah članicah. Učinki različnih možnosti na regionalne in nacionalne stopnje rasti se preučijo in primerjajo z makroekonomskim modelom QUEST (besedilo na straneh 30 in 31 ter številke v tabeli 9 in slikah 6 in 7).</p> <p>(2) Berlinska metoda je opisana v polju na strani 29, skupaj z razlogi za ohranitev te metode in zakaj se ne sprejmejo alternativne možnosti.</p> <p>(3) Čezmejni mehanizem je opisan na straneh 41 in 42. Citira se poročilo o morebitnih učinkih, vir pa je naveden v opombi.</p> <p>(4) Povezava z programom za podporo reformam je podrobno opisana na strani 60.</p>

Poenostavitev

Obstajajo dokazi o znatnih upravnih stroških, povezanih z ESRR in Kohezijskim skladom, ki po ocenah nedavne študije¹¹ znašajo 3 % povprečnih stroškov programa za ESRR in 2,2 % za Kohezijski sklad. Upravno breme upravičencev (vključno z MSP) so višja.

Večina ukrepov o poenostavitvi ESRR in Kohezijskega sklada bo določena v uredbi o skupnih določbah. Mnogo jih je v finančnem smislu težko vnaprej količinsko opredeliti, vendar študija ocenjuje, da:

- večja uporaba možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov (ali plačil na podlagi izpolnjenih pogojev) za ESRR in Kohezijski sklad bi lahko znatno zmanjšala skupne upravne stroške, in sicer za 20–25 %, če se ti možnosti uporabita na vseh področjih,

¹¹ Spatial Foresight & t33, New assessment of administrative costs and burden in ESI Funds, preliminary results.

- bolj sorazmeren pristop h kontrolam in revizijam bi pomenil znatno zmanjšanje števila preverjanj in bremena revizije za programe z „majhnim tveganjem“. Tako bi se zmanjšali skupni upravni stroški za ESRR in Kohezijski sklad za 2–3 %, stroški za zadevne programe pa za veliko višji znesek.

E-kohezija in izmenjava podatkov

Programi v obdobju 2014–2020 so zahtevali sistem elektronske izmenjave podatkov med upravičenci in organi upravljanja, pa tudi med različnimi organi upravljalškega in kontrolnega sistema. Ta uredba se opira na to zahtevo in nadalje razvija nekatere vidike v smislu zbiranja podatkov. Vsi podatki, ki so potrebni za spremljanje napredka pri izvajanju, vključno z rezultati in uspešnostjo programov, bodo zdaj poslani v elektronski obliki in vsaka dva meseca, kar pomeni, da bo odprta podatkovna platforma posodobljena v skoraj realnem času.

Podatki o upravičencih in operacijah bodo na podoben način objavljeni v elektronski obliki na spletni strani, ki jo vodi organ upravljanja.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

V predlogu Komisije za večletni finančni okvir je predvidenih 273 milijard EUR za ESRR in Kohezijski sklad za obdobje 2021–2027.

Sveženj za ESRR in Kohezijski sklad za obdobje 2021–2027 v milijonih

ESRR in Kohezijski sklad skupaj	241 978
Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR)	200 629
• naložbe za delovna mesta in rast	190 752
• evropsko teritorialno sodelovanje	8 430
• najbolj oddaljene regije in redko poseljena območja	1 447
Kohezijski sklad	41 349
• od tega prispevek za Instrument za povezovanje Evrope – Promet	10 000

5. POVZETEK VSEBINE UREDBE

Uredba o skupnih določbah zajema večji del dostave in izvajanja ESRR in Kohezijskega sklada. To uredbo bi bilo zato treba razumeti v navedenem okviru, pri čemer je glavni poudarek na ključnih strateških vprašanjih, zlasti:

- ciljnih glavnih prednostnih nalogah in področjih,
- okviru kazalnikov za spremljanje tega,
- pristopu do določenih ozemelj, vključno s trajnostnim razvojem mest, ter do najbolj oddaljenih regij.

Poglavje I – Skupne določbe

Pristop k intervencijam

Uredba o ESRR in Kohezijskem skladu povzema cilje politike, določene v uredbi o skupnih določbah, in jih razvije v specifične cilje, ki so pomembni za ESRR in Kohezijski sklad ter se lahko spremljajo z ustreznimi kazalniki.

Opređeljuje tudi omejen seznam neupravičenih dejavnosti, ki ne spadajo v področje uporabe intervencij v okviru skladov. Namen področja uporabe skladov in seznama neupravičenih dejavnosti je zagotoviti, da je podpora za naložbe skladna z dokazi, pridobljenimi z oceno, ter s političnimi in trajnostnimi cilji Evropske unije: odlagališča odpadkov, letališka infrastruktura, tobačna industrija, razgradnja jedrskih objektov ne bodo podprti.

Tematska osredotočenost

Da se v okviru zmanjšanja proračuna še vedno zagotovi kritično maso naložb, uredba o ESRR in Kohezijskem skladu ohranja zahteve za tematsko osredotočenost. Večina sredstev (65 % do 85 %) bo osredotočena na prispevanje k ciljem politike, za katere dokazi, pridobljeni z oceno, in ocena učinka kažejo, da imajo največjo dodano vrednost ter najbolj prispevajo k prednostnim nalogam EU:

- PO1: „pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe“,
- PO2: „bolj zelena, nizkoogljična Evropa s spodbujanjem prehoda na čisto in pravično energijo, zelene in modre naložbe, krožno gospodarstvo, prilagajanje podnebnim spremembam ter preprečevanje in upravljanje tveganj“.

Da se omogoči prožnost, se bodo merila za tematsko osredotočenost uporabljala na nacionalni ravni.

Za države z:	Najnižji % „PO1“	Najnižji % „PO2“
BND pod 75 %	35 %	30 %
BND 75–100 %	45 %	30 %
BND nad 100 %	60 %	ni relevantno <i>PO1 in PO2 najmanj 85 %</i>

Kazalniki

Da se zagotovi dosledno spremljanje napredka pri izvajanju, uredba prav tako ohranja in podrobneje določa skupni sklop kazalnikov izločkov, hkrati pa prvič dodaja skupni sklop kazalnikov rezultatov. Slednji omogočajo poročanje o rezultatih v realnem času na odprti podatkovni platformi in primerjavo med programi in državami članicami. Prav tako bodo vključeni v razprave o uspešnosti in uspešnih ocenah ter olajšali sledenje obveznosti v zvezi z zakonodajo EU.

Ocenjevanja se bodo opravila v skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016¹², s katerim so vse tri institucije potrdile, da bi morala biti ocenjevanja obstoječe zakonodaje in politike podlaga za ocene učinka glede možnosti za nadaljnje ukrepanje. Z ocenjevanji bodo ocenjeni učinki programa na terenu na podlagi kazalnikov/ciljnih vrednosti programa ter podrobne analize stopnje, do katere je program

¹² Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 (UL L 123, 12.5.2016, str. 1).

ustrezen, učinkovit, uspešen, zagotavlja dodano vrednost EU in je usklajen z drugimi politikami EU. V ocenjevanjih bodo zajeti pridobljena spoznanja, problemi in priložnosti za nadaljnje izboljšanje ukrepov in njihovih učinkov.

Poglavje II – Posebne določbe o obravnavi posebnih teritorialnih značilnosti

Uredba določa tudi večji poudarek na trajnostnem razvoju mest, pri čemer se 6 % sredstev iz ESRR nameni temu področju, in sicer prek teritorialnih instrumentov. Celostne teritorialne in lokalne razvojne strategije bodo predvidoma zagotovile skladnost intervencij. Za spodbujanje krepitve zmogljivosti akterjev, inovativnih ukrepov, znanja, razvoja politike in komuniciranja na področju trajnostnega razvoja mest ter za njihovo podporo Uredba določa tudi vzpostavitev evropske pobude za mesta, ki jo bo upravljala Komisija.

Vsa orodja za mesta so združena v enotnem programu (evropska pobuda za mesta) in se izvajajo v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja, da se zagotovi usklajen proizvod za mesta. Ta vključuje izmenjave, krepitev zmogljivosti, pilotne ukrepe ter komuniciranje.

V uredbi so določeni tudi posebni ukrepi za prilagoditev posebnemu položaju najbolj oddaljenih regij. Ti vključujejo sheme za izravnavo stroškov prevoza in naložb. Tudi zahteve o tematski osredotočenosti so za te regije manj stroge kot stopnje, ki se uporabljajo na nacionalni ravni.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti drugega odstavka člena 177, člena 178 in člena 349 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹³,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij¹⁴,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Člen 176 Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) določa, da je Evropski sklad za regionalni razvoj (v nadaljnjem besedilu: ESRR) namenjen pomoči pri odpravljanju največjih razvojnih neravnovesij v regijah Unije. ESRR v okviru navedenega člena ter drugega in tretjega odstavka člena 174 PDEU prispeva k zmanjšanju neskladij med stopnjami razvitosti različnih regij in zmanjšanju zaostalosti regij z najbolj omejenimi možnostmi, med katerimi bi bilo treba posebno pozornost nameniti regijam, ki so hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer, kot so najsevernejše regije z zelo nizko gostoto poseljenosti ter otoške, čezmejne in gorske regije.
- (2) Kohezijski sklad je bil ustanovljen, da bi prispeval k splošnemu cilju krepitve ekonomske, socialne in teritorialne kohezije Unije, in sicer z zagotavljanjem finančnih prispevkov na področju okolja in vseevropskih omrežij na področju prometne infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: TEN-T), kot je določeno v Uredbi (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵.
- (3) Uredba (EU) 2018/XXX Evropskega parlamenta in Sveta [nova uredba o skupnih določbah]¹⁶ določa skupna pravila, ki se uporabljajo za različne sklade, vključno z Evropskim skladom za regionalni razvoj (v nadaljnjem besedilu: ESRR), Evropskim socialnim skladom plus (v nadaljnjem besedilu: ESS+), Kohezijskim skladom, Evropskim skladom za pomorstvo in ribištvo (v nadaljnjem besedilu: ESPR), Skladom za azil in migracije (v nadaljnjem besedilu: AMIF), Skladom za notranjo varnost (v nadaljnjem besedilu: SNV) in instrumentom za upravljanje meja in vizume (v

¹³ UL C, , str. .

¹⁴ UL C, , str. .

¹⁵ Uredba (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja in razveljavitvi Sklepa št. 661/2010/EU (UL L 348, 20.12.2013, str. 1).

¹⁶ [Popoln sklic – nova uredba o skupnih določbah].

nadaljnjem besedilu: IUMV), ki delujejo na podlagi skupnega okvira (v nadaljnjem besedilu: skladi).

- (4) Da bi poenostavili pravila, ki se uporabljajo za ESRR in Kohezijski sklad za programsko obdobje 2014–2020, bi morala enotna uredba določati pravila, ki se uporabljajo za oba sklada.
- (5) Horizontalna načela, kot so določena v členu 3 Pogodbe o Evropski uniji (v nadaljnjem besedilu: PEU) in v členu 10 PDEU, vključno z načeli subsidiarnosti in sorazmernosti iz člena 5 PEU, bi morali upoštevati pri izvajanju ESRR in Kohezijskega sklada, ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Države članice bi morale spoštovati tudi obveznosti iz Konvencije ZN o pravicah invalidov in zagotoviti dostopnost v skladu s členom 9 ter v skladu s pravom Unije, ki harmonizira zahteve glede dostopnosti proizvodov in storitev. Države članice in Komisija bi si morale prizadevati za odpravo neenakosti in spodbujanje enakosti moških in žensk ter vključevanje vidika spola in se bojevati tudi proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Skladi ne bi smeli podpirati ukrepov, ki prispevajo h kakršni koli obliki segregacije. Cilji ESRR in Kohezijskega sklada bi se morali dosegati v okviru trajnostnega razvoja in spodbujanja cilja Unije o ohranjanju, varovanju in izboljšanju kakovosti okolja, kot je določeno v členu 11 in členu 191(1) PDEU ter ob upoštevanju načela „onesnaževalec plača“. Da bi se zaščitila celovitost notranjega trga, bodo operacije v korist podjetij skladne s pravili o državni pomoči, kakor so določena v členih 107 in 108 PDEU.
- (6) Treba je vključiti določbe za ESRR v podporo cilju „naložbe za delovna mesta in rast“ ter cilju „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg).
- (7) Za opredelitev vrste dejavnosti, ki jih lahko podpirata ESRR in Kohezijski sklad, bi bilo treba določiti posebne cilje politike za zagotavljanje podpore iz navedenih skladov, da se zagotovi, da prispevata k enemu ali več skupnim ciljem politike iz člena 4(1) Uredbe (EU) 2018/xxx [nova uredba o skupnih določbah].
- (8) V vedno bolj povezanem svetu ter ob upoštevanju demografske in migracijske dinamike je jasno, da je za migracijsko politiko Unije potreben skupen pristop, ki temelji na sinergijah in dopolnjevanju različnih instrumentov financiranja. Da se zagotovi skladna, močna in dosledna podpora prizadevanjem za solidarnost in delitev odgovornosti med državami članicami pri upravljanju migracij, bi moral ESRR zagotoviti podporo za olajšanje dolgoročnega vključevanja migrantov.
- (9) Da bi podprli prizadevanja držav članic in regij pri soočanju z novimi izzivi in zagotovili visoko raven varnosti njihovih državljanov ter preprečitev radikalizacije, pri tem pa se oprli na sinergije in dopolnjevanja z drugimi politikami Unije, bi morale naložbe v okviru ESRR prispevati k varnosti na področjih, na katerih je treba zagotoviti varne javne prostore in kritično infrastrukturo, kot sta promet in energija.
- (10) Poleg tega bi morale naložbe v okviru ESRR prispevati k razvoju celovitega visokohitrostnega omrežja za digitalne infrastrukture ter k spodbujanju čiste in trajnostne večmodalne urbane mobilnosti.
- (11) Zaradi splošnega cilja Kohezijskega sklada iz PDEU je treba določiti in omejiti specifične cilje, ki bi jih Kohezijski sklad moral podpreti.
- (12) Da bi izboljšali splošno upravno zmogljivost institucij in upravljanje v državah članicah, ki izvajajo programe v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“, je treba omogočiti podporne ukrepe v okviru vseh specifičnih ciljev.

- (13) Za spodbujanje in krepitev ukrepov sodelovanja v programih, ki se izvajajo v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“, je treba okrepiti ukrepe sodelovanja s partnerji v posamezni državi članici ali med različnimi državami članicami v zvezi s podporo, ki se zagotavlja na podlagi vseh specifičnih ciljev. Tako okrepljeno sodelovanje dopolnjuje sodelovanje v okviru cilja „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg) in bi zlasti moralo podpreti sodelovanje med strukturiranimi partnerstvi za izvajanje regionalnih strategij, kot so opredeljene v sporočilu Komisije z naslovom „Krepitev inovacij v evropskih regijah: strategije za odporno, vključujočo in trajnostno rast“¹⁷. Partnerji so zato lahko iz katere koli regije v Uniji, vendar lahko vključujejo tudi čezmejne regije in regije, ki so vse zajete v makroregionalni strategiji ali strategiji za morske bazene ali kombinaciji obeh.
- (14) Da bi se upošteval pomen boja proti podnebnim spremembam v skladu z zavezami Unije glede izvajanja Pariškega sporazuma in ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, bodo skladi prispevali k vključevanju podnebnih ukrepov in uresničitvi splošne ciljne vrednosti, v skladu s katero se 25 % odhodkov iz proračuna EU nameni podnebnim ciljem. Operacije v okviru ESRR bodo predvidoma prispevale 30 % skupnih finančnih sredstev ESRR za podnebne cilje. Operacije v okviru Kohezijskega sklada bodo predvidoma prispevale 37 % skupnih finančnih sredstev Kohezijskega sklada za podnebne cilje.
- (15) Da bi ESRR lahko zagotovil podporo v okviru cilja „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg) v smislu naložb v infrastrukturo in s tem povezanih naložb, dejavnosti usposabljanja in vključevanja, je treba zagotoviti, da lahko ESRR zagotovi podporo tudi za dejavnosti v okviru specifičnih ciljev ESS+, opredeljenih v skladu z Uredbo (EU) 2018/XXX Evropskega parlamenta in Sveta [novi ESS+]¹⁸.
- (16) Da bi čim učinkoviteje usmerili porabo omejenih virov, bi morala biti podpora iz ESRR za produktivne naložbe v okviru ustreznega specifičnega cilja omejena samo na mikro, mala in srednja podjetja (v nadaljnjem besedilu: MSP) v smislu Priporočila Komisije 2003/361/ES¹⁹, razen če naložbe vključujejo sodelovanje z MSP pri raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih.
- (17) ESRR bi moral pomagati pri odpravljanju največjih regionalnih neravnovesij v Uniji ter zmanjšanju neskladij med stopnjami razvitosti različnih regij in zaostalosti regij z najbolj omejenimi možnostmi, vključno s tistimi, ki se soočajo z izzivi zaradi zavez k razogljičenju. Podpora iz ESRR v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“ bi se zato morala osredotočiti na ključne prednostne naloge Unije v skladu s cilji politike iz Uredbe (EU) 2018/xxx [nova uredba o skupnih določbah]. Zato bi bilo treba podporo iz ESRR osredotočiti na cilj politike „pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe“ in cilj „bolj zelena, nizkoogljična Evropa s spodbujanjem prehoda na čisto in pravično energijo, zelene in modre naložbe, krožno gospodarstvo, prilagajanje podnebnim spremembam ter preprečevanje in upravljanje tveganj“. Navedena tematska osredotočenost bi morala biti dosežena na nacionalni ravni, hkrati pa omogočiti prožnost na ravni posameznih programov in med tremi skupinami držav članic, oblikovanimi v skladu z zadevnim bruto nacionalnim dohodkom. Poleg tega bi bilo treba podrobno določiti metodologijo za razvrščanje držav članic ob upoštevanju posebnega položaja najbolj oddaljenih regij.

¹⁷ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 8. julija 2017, COM(2017) 376 final.

¹⁸ [Popoln sklic – novi ESS+].

¹⁹ Priporočilo Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, majhnih in srednje velikih podjetij z dne 6. maja 2003 (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

- (18) Da bi osredotočili podporo na ključne prednostne naloge Unije, je primerno tudi, da se zahteve o tematski osredotočenosti spoštujejo v celotnem programskem obdobju, tudi v primeru prerazporeditve med prednostnimi nalogami v okviru programa ali med programi.
- (19) V tej uredbi bi bilo treba določiti različne vrste dejavnosti, katerih stroški bi se lahko podprli z naložbami iz ESRR in Kohezijskega sklada v okviru njihovih zadevnih ciljev, kot so določeni v PDEU. Kohezijski sklad bi moral biti zmožen podpreti naložbe v okolje in TEN-T. Kar zadeva ESRR, bi bilo treba poenostaviti seznam dejavnosti in podpreti bi moral naložbe v infrastrukturo, naložbe v zvezi z dostopom do storitev, produktivne naložbe v MSP, opremo, programsko opremo in neopredmetena sredstva ter ukrepe v zvezi z informiranjem, komuniciranjem, študijami, mreženjem, sodelovanjem, izmenjavo izkušenj in dejavnostmi, ki vključujejo grozde. V podporo izvajanju programa bi tudi oba sklada morala podpreti dejavnosti tehnične pomoči. Da bi podprli zagotavljanje širšega nabora intervencij za programe Interreg, bi bilo treba področje uporabe razširiti tako, da bi vključevalo tudi souporabo širokega nabora zmogljivosti in človeških virov ter stroškov, povezanih z ukrepi, ki spadajo v področje uporabe ESS+.
- (20) Projekti vseevropskih prometnih omrežij se bodo v skladu z Uredbo (EU) št. 1316/2013 še naprej financirali iz Kohezijskega sklada, tako prek deljenega upravljanja kot prek neposrednega upravljanja v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope (v nadaljnjem besedilu: IPE).
- (21) Hkrati je pomembno, da se pojasnijo tiste dejavnosti, ki ne spadajo v področje uporabe ESRR in Kohezijskega sklada, vključno z naložbami za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz dejavnosti, navedenih v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁰, da se prepreči podvajanje razpoložljivih finančnih sredstev, ki že obstajajo kot del navedene direktive. Poleg tega bi bilo treba izrecno določiti, da čezmorske države in ozemlja iz Priloge II k PDEU niso upravičeni do podpore iz ESRR in Kohezijskega sklada.
- (22) Države članice bi morale Komisiji redno pošiljati informacije o napredku, doseženem z uporabo skupnih kazalnikov izločkov in rezultatov iz Priloge I. Skupni kazalniki izločkov in rezultatov se lahko po potrebi dopolnijo s kazalniki izločkov in rezultatov za posamezne programe. Informacije, ki jih predložijo države članice, bi morale biti podlaga, na kateri bi morala Komisija poročati o napredku pri doseganju specifičnih ciljev v celotnem programskem obdobju in v ta namen uporabiti osnovni niz kazalnikov iz Priloge II.
- (23) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 je treba izvesti ocenjevanje skladov na podlagi informacij, zbranih prek posebnih zahtev za spremljanje, pri čemer bi se bilo treba izogniti pretiranemu urejanju in nalaganju upravnih bremen, zlasti za države članice. Te zahteve lahko po potrebi vključujejo merljive kazalnike, ki bodo podlaga za ocenjevanje učinkov skladov na terenu.
- (24) Da bi ukrepi na tem področju čim bolj povečali prispevek k teritorialnemu razvoju, bi morali temeljiti na celostnih teritorialnih strategijah, vključno s tistimi v urbanih območjih. Zato bi bilo treba podporo iz ESRR zagotoviti na podlagi obrazcev iz

²⁰ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

člena 22 Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah], s čimer bi se zagotovila ustrezna udeležba lokalnih, regionalnih in urbanih organov.

- (25) V okviru trajnostnega razvoja mest se zdi nujno podpreti celostni teritorialni razvoj za učinkovitejše spopadanje z gospodarskimi, okoljskimi, podnebnimi, demografskimi in socialnimi izzivi, s katerimi se srečujejo urbana območja, vključno s funkcionalnimi urbanih območji, ob upoštevanju potrebe po spodbujanju povezav med urbanih in podeželskimi območji. Načela za izbiro urbanih območij, v katerih se bodo izvajali celostni ukrepi za trajnostni razvoj mest, in okvirni zneski za te ukrepe bi morali biti določeni v programih v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“, pri čemer se za ta namen na nacionalni ravni dodeli minimalna ciljna vrednost 6 % sredstev iz ESRR. Prav tako bi bilo treba določiti, da bi bilo treba ta delež upoštevati v celotnem programskem obdobju v primeru prerazporeditve med prednostnimi nalogami v okviru programa ali med programi, vključno med vmesnim pregledom.
- (26) Za opredelitev ali zagotavljanje rešitev, ki obravnavajo vprašanja, povezana s trajnostnim razvojem mest na ravni Unije, bi se inovativni urbanistični ukrepi na področju trajnostnega razvoja mest morali nadomestiti z evropsko pobudo za mesta, ki bi se izvajala v okviru neposrednega in posrednega upravljanja. Navedena pobuda bi morala zajemati vsa urbana območja in podpirati agendo Evropske unije za mesta²¹.
- (27) Posebno pozornost bi bilo treba nameniti najbolj oddaljenim regijam, in sicer s sprejetjem ukrepov v skladu s členom 349 PDEU, ki zagotavljajo dodatna dodeljena sredstva za najbolj oddaljene regije, da se izravnajo dodatni stroški, ki nastanejo v teh regijah zaradi enega ali več stalnih omejitev iz člena 349 PDEU, in sicer oddaljenosti, otoške lege, majhnosti, težavne topografije in podnebja ter ekonomske odvisnosti od maloštevilnih izdelkov, pri čemer njihova stalnost in kombinacija resno omejujeta njihov razvoj. Ta dodeljena sredstva lahko zajemajo naložbe, operativne stroške in obveznosti javne službe, katerih cilj je izravnava dodatnih stroškov, ki jih povzročijo take omejitve. Pomoč za tekoče poslovanje lahko zajema odhodke za storitve tovarnega prometa in zagonsko pomoč za prevozne storitve ter odhodke za operacije, povezane z omejitvami pri skladiščenju, čezmernim obsegom in vzdrževanjem proizvodnih orodij ter pomanjkanjem človeškega kapitala na lokalnem trgu. Za zaščito celovitosti notranjega trga in ker je tako pri vseh dejavnostih, ki jih sofinancirata ESRR in Kohezijski sklad, bi morala biti vsaka podpora ESRR za financiranje pomoči za tekoče poslovanje in naložb v najbolj oddaljenih regijah skladna s pravili o državni pomoči iz členov 107 in 108 PDEU.
- (28) Za spremembo nekaterih nebitvenih elementov te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte za prilagoditve, kjer je to upravičeno, Priloge II, ki določa seznam kazalnikov, ki se uporabljajo kot podlaga za zagotavljanje informacij Evropskemu parlamentu in Svetu o smotrnosti programov. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje²². Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

²¹ Sklepi Sveta o agendi EU za mesta z dne 24. junija 2016.

²² Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje (UL L 123, 12.5.2016, str. 1).

- (29) Ker cilja te uredbe, in sicer okrepani ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo z odpravo glavnih regionalnih neravnovesij v Uniji, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se te cilje zaradi obsega razlik med stopnjami razvoja posameznih regij, zaostalosti regij z najbolj omejenimi možnostmi ter omejenih finančnih virov držav članic in regij lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

Skupne določbe

Člen 1

Predmet urejanja

1. Ta uredba določa specifične cilje in področje uporabe podpore iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (v nadaljnjem besedilu: ESRR) v zvezi s ciljem „naložbe za delovna mesta in rast“ ter ciljem „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg) iz člena [4(2)] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah].
2. Ta uredba prav tako določa specifične cilje in področje uporabe podpore iz Kohezijskega sklada v zvezi s ciljem „naložbe za delovna mesta in rast“ iz [točke (a) člena 4(2)] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah].

Člen 2

Specifični cilji za ESRR in Kohezijski sklad

1. V skladu s cilji politike iz člena [4(1)] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah] ESRR podpira naslednje specifične cilje:
 - (a) „pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe“ („PO1“), in sicer z:
 - (i) izboljšanjem raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti ter uvajanjem naprednih tehnologij;
 - (ii) uživanjem koristi digitalizacije za državljane, podjetja in vlade;
 - (iii) izboljšanjem rasti in konkurenčnosti MSP;
 - (iv) razvojem znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo;
 - (b) „bolj zelena, nizkoogljična Evropa s spodbujanjem prehoda na čisto in pravično energijo, zelene in modre naložbe, krožno gospodarstvo, prilagajanje podnebnim spremembam ter preprečevanje in upravljanje tveganj“ („PO2“), in sicer s:
 - (i) spodbujanjem ukrepov za energetska učinkovitost;
 - (ii) spodbujanjem obnovljivih virov energije;
 - (iii) razvojem pametnih energetskih sistemov in omrežij ter hrambe energije na lokalni ravni;

- (iv) spodbujanjem prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanjem tveganj in krepitev odpornosti na nesreče;
 - (v) spodbujanjem trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri;
 - (vi) spodbujanjem prehoda na krožno gospodarstvo;
 - (vii) spodbujanjem biotske raznovrstnosti, zelene infrastrukture v urbanem okolju in zmanjšanem onesnaženju;
- (c) „bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti in regionalne povezljivosti IKT“ („PO3“), in sicer z:
- (i) izboljšanjem digitalne povezljivosti;
 - (ii) razvojem trajnostnega, pametnega, varnega in intermodalnega omrežja TEN-T, ki je odporno na podnebne spremembe;
 - (iii) razvojem trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, ki je odporna na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo;
 - (iv) spodbujanjem trajnostne večmodalne urbane mobilnosti;
- (d) „bolj socialna Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic“ („PO4“), in sicer z:
- (i) izboljšanjem učinkovitosti trgov dela in dostopa do kakovostne zaposlitve prek razvoja socialnih inovacij in infrastrukture;
 - (ii) izboljšanjem dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja prek razvoja infrastrukture;
 - (iii) izboljšanjem socialno-ekonomske vključenosti marginaliziranih skupnosti, migrantov in zapostavljenih skupin prek celostnih ukrepov, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami;
 - (iv) zagotavljanjem enakega dostopa do zdravstvenega varstva z razvijanjem infrastrukture, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom;
- (e) „Evropa, ki je bliže državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja mest, podeželja in obalnih območij ter lokalnih pobud“ („PO5“), in sicer s:
- (i) spodbujanjem celostnega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulturne dediščine in varnosti v urbanih območjih;
 - (ii) spodbujanjem celostnega socialnega, gospodarskega in okoljskega lokalnega razvoja, kulturne dediščine in varnosti, vključno s podeželjem in obalnimi območji, tudi prek lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost.

2. Kohezijski sklad podpira PO2 in specifične cilje v okviru PO3 iz točk (ii), (iii) in (iv) odstavka 1(c).

3. V zvezi s specifičnimi cilji iz odstavka 1 lahko ESRR ali Kohezijski sklad, če je to primerno, podpira tudi dejavnosti v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“, če:

- (a) izboljšujejo zmogljivosti organov in teles, pristojnih za programe in povezanih z izvrševanjem skladov;

(b) krepijo sodelovanje s partnerji znotraj in zunaj zadevne države članice.

Sodelovanje iz točke (b) vključuje sodelovanje s partnerji iz čezmejnih regij, regij, ki niso sosedne, ali regij na ozemlju, ki jih zajema makroregionalna strategija ali strategija za morske bazene ali njihova kombinacija.

Člen 3

Tematska osredotočenost podpore iz ESRR

1. Pri programih, ki se izvajajo v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“, se skupna sredstva iz ESRR v vsaki državi članici osredotočijo na nacionalni ravni v skladu z odstavkoma 3 in 4.
2. V zvezi s tematsko osredotočenostjo podpore za države članice, ki vključujejo najbolj oddaljene regije, se sredstva iz ESRR, posebej dodeljena programom za najbolj oddaljene regije, in tistim, ki so dodeljena vsem drugim regijam, obravnavajo ločeno.
3. Države članice se glede na svoj delež bruto nacionalnega dohodka razvrstijo na naslednji način:
 - (a) tiste, katerih delež bruto nacionalnega dohodka je enak 100 % povprečja EU ali več („skupina 1“);
 - (b) tiste, katerih delež bruto nacionalnega dohodka je enak 75 % povprečja EU ali več in pod 100 % povprečja EU („skupina 2“);
 - (c) tiste, katerih delež bruto nacionalnega dohodka je pod 75 % povprečja EU („skupina 3“).

Za namene tega člena pomeni delež bruto nacionalnega dohodka razmerje med bruto nacionalnim dohodkom na prebivalca države članice, ki se meri glede na standarde kupne moči in izračuna na podlagi podatkov Unije za obdobje 2014–2016, in povprečnim bruto nacionalnim dohodkom na prebivalca glede na standarde kupne moči 27 držav članic za isto referenčno obdobje.

Programi v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“ za najbolj oddaljene regije se razvrstijo v skupino 3.

4. Države članice izpolnjujejo naslednje zahteve o tematski osredotočenosti:
 - (a) države članice skupine 1 dodelijo vsaj 85 % svojih skupnih sredstev iz ESRR v okviru prednostnih nalog, razen za tehnično pomoč, za PO1 in PO2 ter vsaj 60 % za PO1;
 - (b) države članice skupine 2 dodelijo vsaj 45 % svojih skupnih sredstev iz ESRR v okviru prednostnih nalog, razen za tehnično pomoč, za PO1 ter vsaj 30 % za PO2;
 - (c) države članice skupine 3 dodelijo vsaj 35 % svojih skupnih sredstev iz ESRR v okviru prednostnih nalog, razen za tehnično pomoč, za PO1 ter vsaj 30 % za PO2.
5. Izpolnjevanje zahtev o tematski osredotočenosti iz odstavka 4 velja v celotnem programskem obdobju, tudi takrat ko se dodeljena sredstva iz ESRR prerazporedijo med prednostnimi nalogami programa ali med programi in med vmesnim pregledom v skladu s členom [14] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah].

6. Kadar se dodeljena sredstva iz ESRR v zvezi s PO1 ali PO2 oziroma obema v okviru zadevnega programa zmanjšajo zaradi sprostitev obveznosti v skladu s členom [99] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah] ali zaradi finančnih popravkov s strani Komisije v skladu s členom [98] navedene uredbe, se izpolnjevanje zahteve o tematski osredotočenosti iz odstavka 4 ne oceni ponovno.

Člen 4

Obseg podpore iz ESRR

1. ESRR podpira naslednje:
- (a) naložbe v infrastrukturo;
 - (b) naložbe v dostop do storitev;
 - (c) produktivne naložbe v MSP;
 - (d) opremo, programsko opremo in neopredmetena sredstva;
 - (e) informiranje, komuniciranje, študije, mreženje, sodelovanje, izmenjavo izkušenj in dejavnosti, ki vključujejo grozde;
 - (f) tehnično pomoč.

Poleg tega se lahko podprejo produktivne naložbe v podjetja, ki niso MSP, kadar vključujejo sodelovanje z MSP pri raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih, podprtih v skladu s točko (a)(i) člena 2(1).

Da bi ESRR prispevala k specifičnemu cilju v okviru PO1 iz točke (a)(iv) člena 2(1), podpira tudi dejavnosti usposabljanja, vseživljenjskega učenja in izobraževanja.

2. ESRR lahko pri cilju „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg) podpira tudi:
- (a) souporabo zmogljivosti in človeških virov;
 - (b) spremljevalne „mehke“ naložbe in druge dejavnosti, povezane s PO4 v okviru Evropskega socialnega sklada plus iz Uredbe (EU) 2018/xxxx [novi ESS +].

Člen 5

Obseg podpore iz Kohezijskega sklada

1. Kohezijski sklad podpira naslednje:
- (a) naložbe v okolje, vključno z naložbami, ki so povezane s trajnostnim razvojem in energijo ter prinašajo okoljske koristi;
 - (b) naložbe v TEN-T;
 - (c) tehnično pomoč.
- Države članice zagotovijo ustrezno ravnovesje med naložbami iz točk (a) in (b).
2. Znesek Kohezijskega sklada, ki se prerazporedi v instrument za povezovanje Evrope²³, se uporabi za projekte TEN-T.

Člen 6

Izjeme od področja uporabe ESRR in Kohezijskega sklada

1. ESRR in Kohezijski sklad ne podpirata:

²³ Sklic.

- (a) razgradnje ali gradnje jedrskih elektrarn;
 - (b) naložb za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz dejavnosti, navedenih v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁴;
 - (c) proizvodnje, predelave ter trženja tobaka in tobačnih izdelkov;
 - (d) podjetij v težavah, kot so opredeljeni v točki 18 člena 2 Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014²⁵;
 - (e) naložb v letališko infrastrukturo, razen za najbolj oddaljene regije;
 - (f) naložb v odstranjevanje odpadkov na odlagališča odpadkov;
 - (g) naložb v objekte za obdelavo ostankov odpadkov;
 - (h) naložb, povezanih s proizvodnjo, predelavo, distribucijo, skladiščenjem ali zgorevanjem fosilnih goriv, razen naložb, povezanih s čistimi vozili, kot so opredeljena v členu 4 Direktive 2009/33/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁶;
 - (i) naložb v širokopasovno infrastrukturo na območjih, na katerih sta vsaj dve širokopasovni omrežji enakovredne kategorije;
 - (j) financiranja nakupa voznega parka za uporabo v železniškem prometu, razen če je to povezano z:
 - (i) opustitvijo obveznosti javne službe, ki je bila javno razpisana, v skladu z Uredbo (ES) št. 1370/2007, kakor je bila spremenjena;
 - (ii) zagotavljanjem storitev v železniškem prometu na progah, ki so v celoti odprte za konkurenco, upravičenec pa je nov udeleženec na trgu, ki je upravičen do financiranja na podlagi Uredbe (EU) 2018/xxxx [uredba EU o naložbah].
2. Poleg tega Kohezijski sklad ne podpira naložb v stanovanjsko politiko, razen če so povezane s spodbujanjem energetske učinkovitosti ali rabe energije iz obnovljivih virov.
 3. Čezmorske države in ozemlja niso upravičeni do podpore iz ESRR ali Kohezijskega sklada, vendar lahko sodelujejo v programih Interreg v skladu s pogoji iz Uredbe (EU) 2018/xxxx [evropsko teritorialno sodelovanje (Interreg)].

Člen 7

Kazalniki

1. Skupni kazalniki izločkov in rezultatov, kot so določeni v Prilogi I v zvezi z ESRR in Kohezijskim skladom, ter po potrebi kazalniki izločkov in rezultatov za posamezne programe se uporabljajo v skladu s točko (a) drugega pododstavka člena [12(1)], točko (d)(ii) člena [17(3)] in točko (b) člena [37(2)] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah].
2. Za kazalnike izločkov se izhodišče določi pri nič. Mejniki, določeni za leto 2024, in ciljne vrednosti za leto 2029, so kumulativni.

²⁴ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES.

²⁵ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

²⁶ Direktiva 2009/33/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju čistih in energetsko učinkovitih vozil za cestni prevoz (UL L 120, 15.5.2009, str. 5).

3. Komisija za izpolnitev svojih zahtev glede poročanja iz člena [38(3)(e)(i)] finančne uredbe Evropskemu parlamentu in Svetu predloži informacije o smotnosti v skladu s Prilogo II.
4. Komisija je v skladu s členom 13 pooblaščen za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge I, da po potrebi prilagodi seznam kazalnikov, ki jih uporabljajo države članice, in za spremembo Priloge II, da po potrebi prilagodi informacije o smotnosti, ki jih je treba predložiti Evropskemu parlamentu in Svetu.

POGLAVJE II

Posebne določbe o obravnavi posebnih teritorialnih značilnosti

Člen 8

Celostni teritorialni razvoj

1. ESRR lahko podpira celostni teritorialni razvoj v programih v okviru obeh ciljev iz člena 4(2) Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah] v skladu s poglavjem II naslova III navedene uredbe [nova uredba o skupnih določbah].
2. Države članice izvajajo celostni teritorialni razvoj ob podpori ESRR izključno na podlagi obrazcev iz člena [22] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah].

Člen 9

Trajnostni razvoj mest

1. ESRR podpira celostni teritorialni razvoj na podlagi teritorialnih strategij v skladu s členom [23] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah], ki se osredotoča na urbana območja (v nadaljnjem besedilu: trajnostni razvoj mest) v programih v okviru obeh ciljev iz člena 4(2) navedene uredbe.
2. Vsaj 6 % sredstev iz ESRR se na nacionalni ravni v okviru cilja „naložbe za delovna mesta in rast“, ki niso tehnična pomoč, dodelijo za trajnostni razvoj mest v obliki lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, celostnih teritorialnih naložb ali drugega teritorialnega orodja v okviru PO5.

V zadevnem programu ali programih se za ta namen določijo načrtovani zneski v skladu s točko (d)(vii) člena [17(3)] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah].

3. Delež dodeljenih sredstev za trajnostni razvoj mest iz odstavka 2 velja v celotnem programskem obdobju, ko se dodeljena sredstva iz ESRR prerazporedijo med prednostnimi nalogami programa ali med programi, vključno med vmesnim pregledom v skladu s členom [14] Uredbe (EU) 2018/xxxx [nova uredba o skupnih določbah].
4. Kadar se dodeljena sredstva iz ESRR zmanjšajo zaradi sprostitev obveznosti v skladu s členom [99] Uredbe (EU) [nova uredba o skupnih določbah] ali zaradi finančnih popravkov s strani Komisije v skladu s členom [98] navedene uredbe, se izpolnjevanje odstavka 2 ne oceni ponovno.

Člen 10
Evropska pobuda za mesta

1. ESRR podpira tudi evropsko pobudo za mesta, ki jo izvaja Komisija v okviru neposrednega in posrednega upravljanja.

Ta pobuda zajema vsa urbana območja in podpira agendo Unije za mesta.

2. Evropska pobuda za mesta je sestavljena iz naslednjih treh področij, ki vsa zadevajo trajnostni razvoj mest:
 - (a) podpora krepitvi zmogljivosti;
 - (b) podpora inovativnim ukrepom;
 - (c) podpora znanju, razvoju politike in komuniciranju.

Na zahtevo ene ali več držav članic lahko evropska pobuda za mesta podpre tudi medvladno sodelovanje na področju mestne politike.

Člen 11
Najbolj oddaljene regije

1. Uporabijo se specifična dodatna dodeljena sredstva za najbolj oddaljene regije, da bi se izravnali dodatni stroški, ki nastanejo v teh regijah zaradi ene ali več stalnih omejitev za njihov razvoj, navedenih v členu 349 PDEU.
2. Dodeljena sredstva iz odstavka 1 podpirajo:
 - (a) dejavnosti, ki spadajo na področje uporabe iz člena 4;
 - (b) z odstopanjem od člena 4 ukrepe, ki zajemajo operativne stroške, da bi se izravnali dodatni stroški, ki nastanejo v najbolj oddaljenih regijah zaradi ene ali več stalnih omejitev za njihov razvoj, navedenih v členu 349 PDEU.

Dodeljena sredstva iz odstavka 1 lahko podprejo tudi odhodke, ki zajemajo nadomestilo, dodeljeno za zagotavljanje obveznosti javne službe in pogodb v najbolj oddaljenih regijah.

3. Dodeljena sredstva iz odstavka 1 ne podpirajo:
 - (a) operacij, ki vključujejo izdelke, navedene v Prilogi I k PDEU;
 - (b) pomoči za prevoz oseb, dovoljeni v skladu s točko (a) člena 107(2) PDEU;
 - (c) davčnih oprostitev in oprostitev socialnih prispevkov;
 - (d) obveznosti javne službe, ki jih podjetja ne opustijo in pri katerih država izvaja javna pooblastila.

POGLAVJE III
Končne določbe

Člen 12
Prehodne določbe

Uredbi (EU) št. 1300/2013 in (EU) št. 1301/2013 ali kateri koli akt, sprejet na njuni podlagi, se še naprej uporablja za programe in operacije, ki jih v programskem obdobju 2014–2020 podpira ESRR ali Kohezijski sklad.

Člen 13
Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 7(4) se prenese na Komisijo za nedoločen čas od dneva začetka veljavnosti te uredbe.
3. Prenos pooblastila iz člena 7(4) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje²⁷.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 7(4), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 14
Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

²⁷ UL L 123, 12.5.2016, str. 13.